

Til lovforslag nr. L 180. Skriftlig fremsættelse (12. marts 2003)

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om anvendelsen af visse af De Europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande. (Skærpelse af eksportkontrollen med udførslen af produkter med både civil og militær anvendelse (dual-use produkter)).

(Lovforslag nr. L 180).

Udviklingen efter terrorangrebene i USA den 11. september 2001 har medvirket til en væsentligt forøget international politisk opmærksomhed på bekæmpelse af terrorisme og en øget fokus på eksportkontrol. Internationalt betragtes lovforslagets stramning af reglerne om eksportkontrol for "catch-all" situationer som et af de midler, der kan anvendes til at modvirke fremtidige anslag mod den internationale sikkerhed.

Lovforslaget ligger endvidere i klar forlængelse af regeringens anti-terrorpolitik og "terrorpakken". I forbindelse med regeringens "terrorpakke" er strafferammen i straffeloven blevet forhøjet fra 2 til 6 år for den, som forsætligt og under skærpene omstændigheder overtræder reglerne om udførsel af dual-use produkter. Ændringen bragte Danmarks strafferamme på niveau med de fleste andre europæiske lande.

Lovforslaget har til formål at sikre en mere effektiv retshåndhævelse af reglerne om eksportkontrol og består konkret i en skærpelse af eksportkontrollen med udførslen af dual-use produkter, dvs. produkter, som både kan anvendes civilt og militært, og som i de forkerte hænder kan bruges til udvikling og produktion af masseødelæggelsesvåben eller missiler.

I dag kan danske virksomheder eksportere dual-use produkter uden at ansøge om udførseltilladelse, selv om de ved, eller burde vide, at produkterne skal anvendes i forbindelse med

masseødelæggelsesvåben, *uden* at det i praksis er muligt at straffe dem for det. Det skyldes, at anklagemyndigheden skal bevise, at virksomhederne har haft konkret *viden* om den mulige anvendelse og derfor forsæt til spredning af masseødelæggelsesvåben, og denne bevisbyrde er meget vanskelig at løfte.

Det vil regeringen sætte en stopper for.

Forslaget sigter alene på den såkaldte "catch-all" bestemmelse, der vedrører udførsel af dual-use produkter, som ikke er opført på kontrollisten i EF's dual-use forordning.

Ændringen gennemføres ved at præcisere i loven, at groft uagtsomme overtrædelser af eksportkontrolreglerne for dual-use produkter kan straffes. Dermed udnytter Danmark, som f.eks. UK og Holland, muligheden i EF forordningen for at straffe virksomheder, der ikke har ansøgt om udførselstilladelse, selvom de burde vide, at produkterne skulle anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler.

For at sikre en afklaring af retstilstanden på området har vi i forbindelse med fremsættelse af lovforslaget iværksat en række foranstaltninger, så virksomhederne lettere kan søge hjælp og information om eksportkontrol. Foranstaltningerne består bl.a. i opbygning af en database, indførelse af kontrolbesøg, effektivisering og forbedring af styrelsens sagsbehandlingsprocedurer samt øget information og rådgivning til virksomhederne. Initiativerne skal forhindre, at virksomhederne uforvarende eksporterer produkter, som fanges af bestemmelsen om eksportkontrol og dermed pådrager sig strafansvar.

Høringsrunden samt en beregning af lovforslagets administrative konsekvenser støtter op omkring disse initiativer som et nødvendigt supplement til lovforslaget.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets velvillige behandling.